

NIE MARNUJ ZDROWIA!

Wytworzone przez człowieka artykuły zawierające związki chemiczne, a potem spalane w sposób niekontrolowany przenikają drogami oddechowymi do organizmu człowieka i środowiska.

Tytułem wstępu

Dyrektywa nr 2004/107/WE z dnia 15 grudnia 2004 r. w sprawie arsenu, kadmu, rtęci, niklu i wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych w otaczającym powietrzu stanowi czwartą dyrektywę wykonawczą do dyrektywy nr 96/62/WE z dnia 27 września 1996 r. Dyrektywa ta zobowiązuje Państwa Członkowskie do wprowadzenia w życie przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych niezbędnych do jej wdrożenia najpóźniej do dnia 15 lutego 2007 r.

Celami dyrektywy nr 2004/107/WE są:

- określenie wartości docelowych dla stężeń najbardziej niebezpiecznych substancji w otaczającym powietrzu,
- zapewnienie utrzymania jakości otaczającego powietrza;
- określenie wspólnych metod i kryteriów oceny stężeń określonych substancji niebezpiecznych dla zdrowie ludzi oraz środowiska.

Poziom docelowy w rozumieniu dyrektywy jest to poziom substancji ustalony w celu unikania dalszego długoterminowego szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie i/lub środowisko jako całość, który ma być osiągnięty w określonym czasie tam, gdzie to możliwe technicznie i ekonomicznie uzasadnione. Poziomy docelowe określone dyrektywą nr 2004/107/WE powinny zostać osiągnięte tam, gdzie jest to możliwe technicznie i ekonomicznie uzasadnione, do dnia 31 grudnia 2012 r.

Konsekwencje zdrowotne

Substancje chemiczne i pył znajdujący się w dymie z komina tzw. emisja niska obejmująca nie tylko paleniska domowe ale także lokalne kotłownie stanowi poważny problem zdrowotny. W pierwszej fazie problem ten pojawia się okresowo, podczas sezonu grzewczego. Wówczas odczuwamy jedynie dyskomfort podczas przebywania na tzw. "świeżym powietrzu" Jednak niektóre substancje chemiczne jak wynika z podanych przykładów mają zdol-

ność bioakumulacji w organizmach żywych. Oznacza to, że z biegiem czasu w naszym organizmie jest coraz więcej trujących związków chemicznych. Wówczas występują już poważne choroby:

- układu odpornościowego
- astma
- rak jąder u mężczyzn, rak piersi u kobiet
- różnego rodzaju chłoniaki
- uszkodzenia i poronienia płodów
- dramatyczny wzrost nowotworów dziecięcych
- choroby układu krwionośnego.

Wtedy idziemy do lekarzy, którzy już tylko leczą skutki lekkomyślnego spalania odpadów w domowych paleniskach, a co gorsze bywa, że i w lokalnych kotłowniach. Wobec tego aby zapewnić sobie bezpieczeństwo, musimy przestać spalać odpady we własnym domu! Nie wolno bezmyślnie marnować swego zdrowia i zdrowia swoich bliskich.

Jadwiga Oleszkiewicz

WARTO WIEDZIEĆ

1. **DIOKSYNY** - grupa silnie toksycznych, trwałych związków chemicznych, posiadających zdolność do gromadzenia (akumulacji) w organizmach żywych. Są one silnie toksyczne, kancerogenne, a także zaburzające działanie hormonów. Powstają w procesie spalania chemikaliów i niektórych substancji, łącznie z PCV.
2. **PCV - POLICHLOROK WINYLU**. Plastikowy polimer o dużej cząsteczce. Staje się elastyczny poprzez dodanie ftalanów. Przy spalaniu PCV uwalniają się z nich dioksyny.
3. **BISFENOL A (BPA)** - związek chemiczny zaburzający działanie hormonów wykorzystywany jako dodatek do produkcji wysokojakościowych wyrobów z przezroczystych plastików.
4. **PC - PLASTIK POLIWĘGLOWY**. Zawiera bisfenol A, który zaburza działanie hormonów. Plastik poliwęglowy identyfikuje się na opakowaniach znakiem PC7.
5. **PCB - POLICHLOROWANE BIFENYLE**. Jest to grupa związków chemicznych, silnie toksycznych zaliczanych do trwałych zanieczyszczeń organicznych, przenoszonych na duże odległości o właściwościach bioakumulacyjnych. Obecnie stopniowo eliminowanych w przemyśle chemicznym.
6. **FTALANY** - grupa związków, z których część powoduje zaburzenia hormonalne. Niektóre ftalany dodaje się przy produkcji plastiku, aby stał się bardziej elastyczny. Do naszego organizmu dostają się poprzez górne drogi oddechowe. Ftalany są także dodawane do niektórych kosmetyków.
7. **VOV - LOTNE SUBSTANCJE ORGANICZNE**, bardzo łatwo uwalniają się do powietrza. Poza objawami podrażnienia oczu i gardła, sprzyjają powstawaniu alergii mogą powodować bóle głowy, a także stany depresyjne. Mają właściwości rakotwórcze. Zwiększają ryzyko astmy.
8. **PFC - PERFLUOROWANE ZWIĄZKI ALIFATYCZNE** są odporne na działanie wysokich temperatur, ponadto olejo- i wodoodporne. Są dodawane do wytwarzania wielu produktów, w tym także opakowań do pizzy. Działają bardzo szkodliwie na organizmy ludzkie i zwierzęce. Mają właściwości rakotwórcze.
9. **BROMOWANE OPÓŹNIACZE SPALANIA** - grupa związków chemicznych zawierających brom. Znajdują się w wielu produktach codziennego użytku. Uwolnione do powietrza mają zdolność do bioakumulacji w organizmach żywych powodując zaburzenia układu hormonalnego i rozwoju mózgu u płodu.
10. **WWA - WIELOPIERŚCIENIOWE WĘGLOWODORY AROMATYCZNE**. Powstają podczas spalania materiałów organicznych. W wysokiej temperaturze związki organiczne ulegają rozkładowi do mniejszych cząsteczek - wolnych rodników, które ulegają łączeniu i aromatyzacji. Są rakotwórcze. Źródłem WWA są nie tylko silniki spalinowe, ale także spalanie śmieci.
11. **BEZNO(A)PIREN** - jest jednym z WWA o najbardziej rakotwórczych właściwościach. Występuje w smołe węglowej (0.65% wag).
12. **PYŁ ZAWIESZONY W POWIETRZU I SADZE**, o frakcji PM10 to mieszanina stałych i ciekłych cząstek o średnicy mniejszej niż 10 mikrometrów (PM10). Powodują one najpoważniejsze problemy zdrowotne. Za grupę najbardziej narażoną na wysokie stężenia pyłu zawieszonego PM10 są osoby starsze i małe dzieci. Osoby z chorobami serca mogą odczuwać bóle w klatce piersiowej, skrócenie oddechu, palpacje serca, a nawet zawał. Osoby z chorobami dróg oddechowych mogą mieć kłopoty z oddychaniem, ataki kaszlu prowadzące do astmy. Wysokie stężenie PM10 prowadzą do wzrostu infekcji dróg oddechowych. Ze względu na wysoką toksyczność i szkodliwość pyłu zawieszonego Unia Europejska przygotowuje nowe standardy jakości powietrza którym oddychamy.